

תפסיר רס"ג

הדרד

למנחת שבת ושני וחמישי

זאת תהיה

המישי כשהן מהוברות בספרי תימן

לד א וידבר יהוה אל-משה
לאמר: ומליל יי עם משה למימר:
זאת תהיה תורת
המצרע ביום טהרתו
והובא אל-הכהן: דא תהי
 אוריתא דסגירא. ביומא דדכותיה.
 ויתיתי לות כהנא: ג ויצא הכהן
 אל-מחונן למחנה וראה

יד א) תים כלם אללה מוסי
 תפלימא: ב) הדרא תפון
 שריעה אלברץ. פי וקת
 טהרה. אן יותא בכיברה אלי
 אלמאם: ג) ויכרג אלמאם
 אלי כיארג אלעספר. פאדיא
 ראי אן אלברץ קד אשפא
 מן בלא אלברץ. אמר פיה
 במא יגב: ד) פיאמר אלמאם.
 ויאכדי לאלמתטהר. עצפורין
 טאהרין. ועוד ארו. ותיר
 קרמו וצעתר: ה) תים יאמר
 אלמאם בד'בח אהדהמא. פי

הכהן והנה נרפא נגע-הצרעת מן-הצרוע:
 ויפוק כהנא. למברא למשריתא. ויחזי כהנא. והא אתסי מכתש
 סגירותא מן סגירא: ד וצוה הכהן ולקח למטהר
 שתי-צפרים חיות טהרות ועץ ארז ושני
 תולעת ואזב: ויפקיד כהנא. ויסב לדמדפי. תרתין צפרין חיון
 דכין. ואעא דארזא. וצבע זהרי ואיזובא: ה וצוה הכהן
 ושחט את-הצפור האחת אל-פלי-חרש

— רס"י —

פטפוטי דברים, לפיכך הוקקו לטהרתו
 צפרים, שמפטפין תמיד בצפצוף קול: ועץ
 ארז. לפי שהנגעים באין על גסות הרוח:
 ושני תולעת ואזב. מה תקנתו ויתרפא.
 ישפיל עצמו מגאותו, כתולעת וכאזב:
 עץ ארז. מקל שלארז: ושני תולעת. לשון

יד זאת תהיה תורת המצרע ביום
 טהרתו. מלמד שאין מטהרין אותו בלילה:
 ג אל מחונן למחנה. חונן לשלש מחנות
 שגשתלח שם בימי חלוטו: ד חיות. פרט
 לטרפות: טהרות. פרט לעוף טמא. לפי
 שהנגעים באין על לשון הרע, שהוא מעשה

תפסיר רס"ג

אנא מן כִּזְף עָלַי מֵא מִן נְבִיעַ:
 (ו) וְלֵאכֹדִי אֲלַעֲצֹפּוֹר אֱלֹהִי.
 וְאֲלַעֲוֹד אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי וְאֲלַעֲצֹפּוֹר.
 וְאֲלַעֲצֹפּוֹר אֱלֹהֵי.
 בְּדָם אֲלַעֲצֹפּוֹר אֱלֹהֵי.
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי מִן נְבִיעַ: (ז) וְנִצְיָח
 עָלַי אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי מִן אֱלֹהֵי
 סָבַע מְרֹאֵר. וְיִטְהַר. וְיִטְהַר
 אֲלַעֲצֹפּוֹר אֱלֹהֵי עָלַי וְגַה
 אֲלַעֲצֹפּוֹר: (ח) תִּם יִגְסַל
 אֱלֹהֵי אֱלֹהֵי וְיִטְהַר וְיִטְהַר
 שְׁעָרָה. וְיִטְהַר בְּאֱלֹהֵי וְיִטְהַר.

עַל-מִים חַיִּים: וַיִּפְקִיד בְּהֵנָּא.
 וַיְבֹס יַת צִפְרָא חֲדָא. לְמִן דְּחֶסֶף עַל מִי
 מְבוּעַ: **וְאֶת-הַצִּפּוֹר הַחַיָּה**
יִקַּח אֹתָהּ וְאֶת-עֵץ הָאֲרֹז
וְאֶת-שְׁנֵי הַתּוֹלְעֹת וְאֶת-
הָאֵזוֹב וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת-
הַצִּפּוֹר הַחַיָּה בְּדָם הַצִּפּוֹר
הַשְּׁחֻטָּה עַל הַמַּיִם הַחַיִּים:
 יַת צִפְרָא חֵיתָא יִסֵּב יַתָּה.

וַיַּת אָעָא דְאַרְזָא. וַיַּת צִבְעֵ זְהוּרֵי וַיַּת אֵיזוּבָא. וַיַּת טְבוּל יַתְהוֹן. וַיַּת
 צִפְרָא חֵיתָא. בְּדָמָא דְצִפְרָא דְנִכִּיסְתָּא. עַל מִי מְבוּעַ: **וְהִזָּה עַל**
הַמַּטְהָר מִן-הַצִּרְעָת שִׁבְעַ פְּעָמִים וְטָהְרוּ
וְשָׁלַח אֶת-הַצִּפּוֹר הַחַיָּה עַל-פְּנֵי הַשָּׂדֶה: וַיְדִי. עַל
דְּמַדְבִּי. מִן סְגִירוֹתָא שִׁבְעַ זְמַנִּין. וַיְדַבְּרֵיהּ. וַיִּשְׁלַח יַת צִפְרָא חֵיתָא
עַל אִפִּי חֻקְלָא: וְכַבֵּס הַמַּטְהָר אֶת-בְּגָדָיו וְגָלַח
אֶת-כָּל-שְׁעָרוֹ וְרָחַץ בַּמַּיִם וְטָהַר וְאַחַר יָבֹא
אֶל-הַמַּחֲנֶה וַיֵּשֶׁב מְחוּץ לְאַהֲלוֹ שִׁבְעַת יָמִים:

— רס"י —

שְׁלַצְמָר צְבוּעַ זְהוּרֵי: **עַל מַיִם חַיִּים.**
 נוֹתֵן אוֹתָם תְּחִלָּה בְּכָלֵי כְּדֵי שִׁיחָא דָם צִפּוֹר
 נִפְרָ בְּהֵם. וְכַמְּהָ הֵם. רְבִיעִית: **וְאֶת הַצִּפּוֹר**
הַחַיָּה יִקַּח אֹתָהּ. מְלַמֵּד שְׂאִינוּ אוֹגְדָה
עִמָּהֶם. אֲלֵא מִפְּרִישָׁה לְעִצְמָה, אֲבָל הָעֵץ
וְהָאֵזוֹב כְּרוּכִים יַחַד בְּלִשׁוֹן הַזְּהוּרֵי, כְּעִנְיָן

שְׂנַאֲמָר וְאֶת עֵץ הָאֲרֹז וְאֶת שְׁנֵי הַתּוֹלְעֹת
 וְאֶת הָאֵזוֹב. קִיחָה אַחַת לְשִׁלְשָׁתָן. יְכוּל כְּשֵׁם
 שְׂאִינָה בְּכָלֵל אֲגֻדָּה כֵּן לֹא תִּהְיֶה בְּכָלֵל
 טְבִילָה. תְּלַמֵּד לֹמַר וְטָבַל אוֹתָם וְאֶת
 הַצִּפּוֹר הַחַיָּה. הַחֲזִיר אֶת הַצִּפּוֹר לְכָלֵל
 טְבִילָה: **וַיֵּשֶׁב מְחוּץ לְאַהֲלוֹ. מְלַמֵּד**

תפסיר רס"ג

ובעד דיאלך ידכיל אלוי
אלעספר. ויקים כארג מנזלה
סבעה איימם: ט) פאדא פאן
פי אליום אלסאבע יחלק גמיע
שערה. ראסה ולחיתה ותואגב
עיניה. מע סאיר שערה. ויגסל
תיאבה. וירחץ בדנה באלמא
ויטהר: י) ופי אליום אלתאמן
יקדם כרופין צחיחין. ורכלה
אבנה סנתהא צחיחה.
ותלאתיה עשור סמד. הדיניה
מלתותה בדהן. ולג דהן:
יא) ויוקף אללאמאם אלמטהר.
אלרגל אלמתטהר והם. בין ידי

ויצבע דמדפי ית לבושוהי ויגלח ית כל
שעריה. ויסחי במיאי וידפי. ובתר בן
ייעול למשריתא. ויתיב. מברא
למשכניה שבעא יומין: ט) והיה
ביום השביעי יגלח את-
כל-שערו את-ראשו ואת-
זקנו ואת גבת עיניו ואת-
כל-שערו יגלח וכבס את-
בגדיו ורחץ את-בשרו
במים וטהר: ויהי ביומא

שביעאה יגלח ית כל שעריה. ית רישיה וית דקניה וית גביני עינוהי.
וית כל שעריה יגלח. ויצבע ית לבושוהי. ויסחי ית בשריה. במיאי
וידפי: ד) וביום השמיני יקח שני כבשים
תמימם וכבשה אחת בת-שנתה תמימה
ושלשה עשרנים סלת מנחה בלולה בשמן
ולג אחד שמן: וביומא תמינאה. יסב תרין אמרין שלמין.
ואמרתא חדא. בת שתה שלמתא. ותלתא עשרונין. סולתא מנחתא
דפילא במשח. ולוגא חד דמשחא: ד) והעמיד הכהן
המטהר את האיש המטהר ואתם לפני יהוה

— רס"י —

שאסור בתשמיש המטה: ט) את כל שערו וגוי.
כלל ופרט וכלל. להביא כל מקום בנוס
שער ונראה: י) וכבשה אחת. לחטאת:
ושלשה עשרנים. לנספי שלשה כבשים
הללו. שחטאתו ואשמו שלמצורע טעונין
נסכים: ולג אחד שמן. להזות עליו שבע
ולתן ממנו על תנוף אגו ומתן בהונות:
יס לפני ה'. בשער נקנור. ולא בעורה

תפסיר רס"ג

אללה. ענד באב כ'בא אלמחציר: יב) ויאכיד אלמאם אחד אלכ'רופין. ליקרבה ען אלאתם ואלג אלדהן. ויתרפהא תתריכא בין ידי אללה: יג) ת'ם יד'בחה. פי אלמוציע אלדי יד'בח אלד'כונה. ואלצעידה פי מוציע אלקודס. לאן קרבאן אלאתם. הו כאלד'כונה לאלמאם. מן כ'ואן אללקודאס: יד) ת'ם יאכיד מן דמה. ויגעל עלי

פֶּתַח אֵהָל מוֹעֵד: וַיִּקִּים פָּהֲנָא
דְּמַדְבֵּי. ית. גוברא דמדב' וית'הון. קדם
י: בטרע משפן זמנא: יב וְלָקַח
הַכֹּהֵן אֶת־הַכֹּבֵשׁ הָאֶחָד
וְהִקְרִיב אֹתוֹ לְאִשֶׁם וְאֶת־
לֶג הַשֶּׁמֶן וְהִנִּיף אֹתָם
תְּנוּפָה לְפָנַי יְהוָה: וַיֹּסֵב פָּהֲנָא
יֵת אַמְרָא חַד. ויקריב יתיה. לאשמא וית
לוגא דמשחא. ויריס ית'הון. ארמא קדם

י: (שני) יג וְשַׁחַט אֶת־הַכֹּבֵשׁ בְּמָקוֹם אֲשֶׁר יִשְׁחַט
אֶת־הַחֲטָאֹת וְאֶת־הָעֹלָה בְּמָקוֹם הַקֹּדֶשׁ כִּי
כַּחֲטָאֹת הָאִשֶׁם הוּא לַכֹּהֵן קֹדֶשׁ קֹדְשִׁים הוּא:
וַיִּכּוֹס יֵת אַמְרָא. באתרא. דיכוס ית חטתא. וית עלתא באתר
קודשא. ארי. כחטתא. אשמא הוא לכהנא. קדש קודשין הוא:
יב וְלָקַח הַכֹּהֵן מִדָּם הָאִשֶׁם וְנָתַן הַכֹּהֵן עַל־תְּנוּפָה:

— רס"י —

ישחט וגוי: כי כחטתא. כי ככל החטאות: האשם. הוה: הוא לפהן. בכל עבודות התלויות בכהן השוה אשם זה לחטאת, שלא תאמר הואיל ויצא דמו מכלל שאר אשמות לנתן על תנוף ובהונות, לא יהא טעון מתן דמים ואימורים לגבי מזבח, לכך נאמר כי כחטאת האשם הוא לפהן. יכול יהא דמו נתן למעלה כחטאת, תלמוד לומר וכו', בתורת כהנים: יד תנוף. גדר אמצעי שבאונן. ולשון תנוף לא נודע לי. וכפותרים קוריס לו טנדרו"ס:

עצמה, לפי שהוא מחסר כפורים: יז והקריב אתו לאשם. יקריבנו לתוף העזרה לשם אשם: והניף. שהוא טעון תנופה חי: והניף אתם. את האשם ואת הלוג: יג במקום אשר ישחט וגוי. על ירך המזבח בצפון. ומה תלמוד לומר, והלא כבר נאמר בתורת אשם בפרשת צו את אהרן שהאשם טעון שחיטה בצפון, לפי שיצא זה מכלל אשמות לדון בהעמדה, יכול תהא שחיטתו במקום העמדתו, לכך נאמר ושחט במקום אשר

תפסיר רס"ג

שחמה' אדן אלמתטהר
 אלימני ועלי אבהאם ידה
 אלימני ואבהאם רגלה אלימני:
 טו) ויאכיד אלמאם מן לג
 אלדהן ויצב עלי כפה אלסרי:
 טז) ויגיס אצבעה אלימני מן
 אלדהן אלדי עלי ידה
 אלסרי וינצח מנה באצבעה.
 סבע מראר בין ידי אללה:
 יז) תים יצע מן באקיה עלי
 שחמה' אדן אלמתטהר
 אלימני ועלי אבהאם ידה
 אלימני ואבהאם רגלה אלימני.
 עלי דם קרבאן אלאתים:
 יח) ואלפאציל מנה ויצעה עלי

אֵזֶן הַמִּטְהָר הַיְמָנִית וְעַל-
 בְּהֵן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל-בְּהֵן

רַגְלוֹ הַיְמָנִית: וְיִסַּב כְּהֵנָּה מִדָּמָא
 דְּאַשְׁמָא. וְיִתִּין כְּהֵנָּה. עַל רוּם. אֹודְנָא
 דְּמַדְבֵּי דִימִינָא. וְעַל אֲלִיזֵן יְדֵיהּ דִימִינָא.

וְעַל אֲלִיזֵן רַגְלֵיהּ דִימִינָא: טו) וְלָקַח

הַכֹּהֵן מִלֶּג הַשֶּׁמֶן וַיִּצַק
 עַל-כַּף הַכֹּהֵן הַשְּׂמֵאלִית:

וְיִסַּב כְּהֵנָּה מִלֹּגָא דְּמִשְׁחָא. וַיִּרְיֶק. עַל
 יָדָא דְכְּהֵנָּה דְשְׂמֵאלָא: טז) וְטָבַל

הַכֹּהֵן אֶת-אַצְבָּעוֹ הַיְמָנִית

מִן-הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל-כַּפוֹ הַשְּׂמֵאלִית וְהִזָּה

מִן-הַשֶּׁמֶן בְּאַצְבָּעוֹ שֶׁבַע פְּעָמִים לְפָנָי יְהוָה:

וַיִּטְבֹּל כְּהֵנָּה יָת אַצְבָּעֵיהּ דִימִינָא. מִן מִשְׁחָא. דְעַל יְדֵיהּ דְשְׂמֵאלָא.

וַיְדִי מִן מִשְׁחָא בְּאַצְבָּעֵיהּ. שֶׁבַע זְמַנִּין קָדָם יי: טז) וּמִיִּתְרֵהּ הַשֶּׁמֶן

אֲשֶׁר עַל-כַּפוֹ יִתֵּן הַכֹּהֵן עַל-תְּנוּדֵי אֵזֶן

הַמִּטְהָר הַיְמָנִית וְעַל-בְּהֵן יָדוֹ הַיְמָנִית

וְעַל-בְּהֵן רַגְלוֹ הַיְמָנִית עַל דָּם הָאֲשָׁם: וּמִשְׁחָא

מִשְׁחָא דְעַל יְדֵיהּ. יִתִּין כְּהֵנָּה עַל רוּם. אֹודְנָא דְמַדְבֵּי דִימִינָא. וְעַל

אֲלִיזֵן יְדֵיהּ דִימִינָא. וְעַל אֲלִיזֵן רַגְלֵיהּ דִימִינָא. עַל דָּמָא דְאַשְׁמָא:

טז) וְהִנּוֹתָר בַּשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל-כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן

— רס"י —

בְּהֵן. גְּדֵל: טו) לְפָנָי ה'. כְּנָגֵד בֵּית קִדְשֵׁי הַקֹּדֶשִׁים:

תפסיר רס"ג

ראס אלמתטהר. ויסתגפר ענה
 בין ידי אללה: יט) תים יעמל
 אלמאם אלד' פוה. ויסתגפר
 ען אלמתטהר מן נגאסתה.
 ובעד דאלד יד' פח אלצעידה:
 (ט) תים יצעד אלצעידה
 ואלהדייה עלי אלמד' פח.
 ויסתגפר ענה אלמאם
 ויסתג: כא) ואן פאן פקירא.
 לם תנאל ידה דאלד. פלוקרב
 כרופא ואחדא קרבאן
 אלאתים. לאלתחריד ל'סתגפר
 ענה. ועשר מן סמד מלתות
 בדהן. הדייה ולג דהן:
 (כב) ושפנינין. או פרכי חמאם.

על ראש המטהר וכפר
 עליו הפהן לפני יהוה:
 ודישתאר. במשחא דעל ידא דכהנא.
 יתין על רישא דמדפי. וכפר עלוהי.
 כהנא קדם יי: יט) ועשה הפהן
 את החטאת וכפר על
 המטהר מטמאתו ואחר
 ישחט את העלה: ויעבד
 כהנא ית חטתא. וכפר. על דמדפי
 מסאובתיה. ובתר בן יבוס ית עלתא:
 ויהעלה הפהן את העלה

ואת המנחה המזבחה וכפר עליו הפהן
 וטהר: ויסיק כהנא. ית עלתא וית מנחתא למדבחא. וכפר

עלוהי. כהנא וידפי: ס ספרי תימן (שלישי) (חמישי כשהן פחוברות)

ואם דל הוא ואין ידו משגת ולקח כבש
 אחד אשם לתנופה לכפר עליו ועשרון סלת
 אחד בלול בשמן למנחה ולג שמן: ואם מספין
 הוא. ולית ידיה מדבקא. ויסב. אמר חד אשמא. לארמא לכפרא
 עלוהי. ועשרונא סולתא. חד דפיל במשת. למנחתא ולוגא דמשחא:
 ושתתי תרים או שני בני יונה אשר תשיג ידו

— רס"י —

כ ואת המנחה. מנחת נסכים שלבהמה:
 כב ועשרון סלת אחד. לכבש זה שהוא
 אחד יביא עשרון אחד לנסכיו: ולוג
 שמן. לתת ממנו על הבהונות ושמן

תפסיר רס"ג

וְהָיָה אֶחָד חֲטָאת וְהָאֶחָד
 עֲלֶיהָ: וּתְרִין שְׁפָנִינִין. אוּ תְרִין בְּנֵי
 יוֹנָה. דְּתַדְבִּיק יָדֶיהָ. וְהָיָה חֵד חֲטָאתָּ וְחֵד
 עֲלֶתָּא: כִּג וְהִבִּיא אֶתְּם בַּיּוֹם
 הַשְּׁמִינִי לְטַהֲרָתוֹ אֶל-
 הַכֹּהֵן אֶל-פֶּתַח אֹהֶל-מוֹעֵד
 לְפָנַי יִהְיֶה: וַיִּיתֵי יְתֵהוּן. בַּיּוֹמָא
 תְּמִינָאָה. לְדַכּוּתִיהָ לְוֹת כְּהֵנָא. לְתַרְע
 מִשְׁפָּן זְמָנָא לְקַדְּם יִי: כִּד וְלִקַּח
 הַכֹּהֵן אֶת-כֶּבֶשׂ הָאִשִּׁם
 וְאֶת-לֶג הַשֶּׁמֶן וְהֵנִיף אֶתְּם

עֲלֵי מֵא תִנְאֵל יָדָה. פִּיכּוֹן
 אֶחָדָהמָא דִּיכּוּה. וְאֶלְאֶכִיד
 צְעִידָה: כִּג פְּלִיאַת בְּהֵמָא. פִּי
 אֲלִיּוֹם אֶלְתֵּי אִמְנִן. מִן אֲוֹל
 טְהֵרָה אֲלֵי אֶלְאֵמָאָם. אֲלֵי
 בָאב כִּבָּא אֶלְמַחְצִיר בֵּין יָדֵי
 אֲלֵלָה: כִּד) וְיֶאֱכִיד אֶלְאֵמָאָם.
 כִּרוּף קֶרְבָּאן אֶלְאֵתִים וְאֶלְלֶג
 אֶלְדָּהן. וְיַחְדָּכָהא אֶלְאֵמָאָם
 תַּחְרִיכָא בֵּין יָדֵי אֲלֵלָה:
 כֵּה) תִּים יְדִבְחָה. וְיֶאֱכִיד מִן
 דְּמָה וַיִּצַע. עֲלֵי שַׁחְמָה אֶדָּן
 אֶלְמִתְטָהר אֶלְיִמְנִי. וְעֲלֵי
 אֶבְהָאָם רִגְלָה אֶלְיִמְנִי: כִּו) וְמִן
 אֶלְדָּהן יִצַב (יִי: אֶלְאֵמָאָם).
 פִּי כֶּפֶה אֶלְיִסְרִי:

הַכֹּהֵן תְּנוּפָה לְפָנַי יִהְיֶה: וַיִּסַּב כְּהֵנָא. יֵת אִמְרָא
 דְּאִשְׁמָא וַיֵּת לוּגָא דְּמִשְׁחָא. וַיִּרִים יְתֵהוּן כְּהֵנָא. אִרְמָא קָדְּם יִי:
 כִּד וְשַׁחַט אֶת-כֶּבֶשׂ הָאִשִּׁם וְלִקַּח הַכֹּהֵן מִדָּם
 הָאִשִּׁם וְנָתַן עַל-תְּנוּף אֶזְן-הַמִּטְהָר הַיְמָנִית
 וְעַל-בֶּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל-בֶּהֶן רִגְלוֹ הַיְמָנִית:
 וַיְכּוֹס יֵת אִמְרָא דְּאִשְׁמָא. וַיִּסַּב כְּהֵנָא מִדָּמָא דְּאִשְׁמָא. וַיִּתִּין. עַל רוּם
 אֹודָנָא דְּמִדְּכֵי דִימִינָא. וְעַל אֲלִיּוֹן יָדֶיהָ דִימִינָא. וְעַל אֲלִיּוֹן רִגְלִיהָ
 דִימִינָא: כִּד וּמִן-הַשֶּׁמֶן יִצַק הַכֹּהֵן עַל-כַּף הַכֹּהֵן
 הַשְּׁמָאֵלִית: וּמִן מִשְׁחָא יִרִיק כְּהֵנָא. עַל יָדָא דְּכְהֵנָא דְּשַׁמְאֵלָא:

— רס"י —

לְצַפְרִים וְלִהְזֹאת עַץ אֶרֶז וְאֶזוֹב וְשֵׁנִי
 תּוֹלַעַת:

שְׁלֹסְפֵי הַמִּנְחָה לֹא הִזְקַק הַכֶּתוּב לְפָרֵשׁ:
 כִּג בַּיּוֹם הַשְּׁמִינִי לְטַהֲרָתוֹ. שְׁמִינִי

תפסיר רס"ג

כז) וְנִצַּח בְּאַצְבְּעֵהּ אֱלֹמֵנִי. מִן דִּיאֵלֶךְ אֱלֹדֵיהֶן. אֱלֹדֵי עָלִי כַּפֶּה אֱלִיסְרִי. סִבַּע מְרָאֵר בֵּין יָדַי אֱלֹלָה: כח) תִּים יִצִּיעַ מִן אֱלֹדֵהֶן אֱלֹדֵי פִי כַּפֶּה. עָלִי שְׁחֻמְהִי אֲדָן אֱלִמְתַּטְהֵר אֱלִמֵּנִי. וְעָלִי אֲבִהָאִם יָדָה אֱלִמֵּנִי. וְעָלִי אֲבִהָאִם רִגְלָהּ אֱלִמֵּנִי. עָלִי מוֹצִיעַ דָּם קֶרְבָּאֵן אֱלֹאֲתִים: כט) וּבִאֲקִיָּה יִצְבֶּה עָלִי רֵאֵס אֱלִמְתַּטְהֵר. וְיִסְתַּגֵּפֶר עֲנָה בֵּין יָדַי אֱלֹלָה: ל) תִּים יַעֲמַל וְאֶחָד מִן אֱלִשְׁפָאֲנִין. אוּ מִן פְּרִכֵּי אֱלִחְמָאִם. עָלִי מָא תְנָאֵל יָדָה: לא) מַעַ מָא תְנָאֵל יָדָה.

וְהִזָּה הַכֹּהֵן בְּאַצְבָּעוֹ
הַיְמָנִית מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר
עַל־כַּפּוֹ הַשְּׂמֹאלִית שִׁבְעַ
פְּעָמִים לְפָנָי יְהוָה: וַיְדִי כֹהֵנָא
בְּאַצְבָּעֵיהָ דִּימִינָא. מִן מִשְׁחָא. דְּעַל יָדֵיהָ
דְּשְׂמֹאלָא. שִׁבְעַ זְמַנִּין קָדַם יי:
וְנָתַן הַכֹּהֵן מִן־הַשֶּׁמֶן |
אֲשֶׁר עַל־כַּפּוֹ עַל־הַתְּנוּךְ
אֶזֶן הַמִּטְהָר הַיְמָנִית וְעַל־
בֶּהֶן יָדוֹ הַיְמָנִית וְעַל־בֶּהֶן

רָגְלוֹ הַיְמָנִית עַל מְקוֹם דָּם הָאֲשָׁם: וַיִּתֵּן כֹּהֵנָא.
מִן מִשְׁחָא דְּעַל יָדֵיהָ. עַל רוּם. אֲוֹדְנָא דְּמִדְּבִי דִּימִינָא. וְעַל אֱלִיּוֹן יָדֵיהָ
דִּימִינָא. וְעַל אֱלִיּוֹן רִגְלֵיהָ דִּימִינָא. עַל אֲתֵר דְּמָא דְּאֲשָׁמָא:
כט) וְהִנּוֹתָר מִן־הַשֶּׁמֶן אֲשֶׁר עַל כַּף הַכֹּהֵן יִתֵּן
עַל־רֵאֵשׁ הַמִּטְהָר לְכַפֵּר עָלָיו לְפָנָי יְהוָה:
וּדְיִשְׁתָּאֵר. מִן מִשְׁחָא דְּעַל יָדָא דְּכֹהֵנָא. יִתֵּן עַל רִישָׁא דְּמִדְּבִי
לְכַפֵּרָא עֲלוּהִי קָדַם יי: ל וְעָשָׂה אֶת־הָאֶחָד מִן־
הַתְּרִים אוּ מִן־בְּנֵי הַיּוֹנָה מֵאֲשֶׁר תִּשְׁיֵג יָדוֹ:
וַיַּעֲבִיד יֵת חַד מִן שְׁפַנִּינָא. אוּ מִן בְּנֵי יוֹנָה. מִדְּתַדְּבִיק יָדֵיהָ:
לא) אֶת־אֲשֶׁר־תִּשְׁיֵג יָדוֹ אֶת־הָאֶחָד חֲטָאֵת

— רס"י —

כח על מקום דם האשם. אפלו נתקנח הדם, למד שאין הדם גורם אלא המקום גורם:
זולק הרקדוק: מאשר תשיג ידו. תיבת מאשר בטפחא בכל התיגאן:

תפסיר רס"ג

וְאֶת־הָאֶחָד עֲלֶיהָ עַל־
 הַמִּנְחָה וְכִפֹּר הַכֹּהֵן עַל
 הַמִּטְהָר לְפָנָיו יִהְיֶה: יֵת
 דְּתַדְבִּיק יְדֵיהָ. יֵת חֹד חֲטָאתָא. וְיֵת חֹד
 עֲלֵתָא עַל מִנְחָתָא. וְיִכְפֹּר כֹּהֲנָא. עַל
 דְּמַדְבִּי קָדָם יֵי: לֵב זֹאת תֹּזֶרֶת
 אֲשֶׁר־בּוֹ נִגַּע עֲרַעַת אֲשֶׁר
 לֹא־תִשָּׁג יָדוֹ בְּטַהֲרָתוֹ:
 דָּא אֲזִרְיָתָא. דְּבִיָּה מַכְתָּשׁ סְגִירוֹ.

אחדהמא דיכנה. ואלאכיר
 צעידה מע אלהדייה. ויסתג'פר
 ענה בין ידי אללה: לב) תדיה
 שריעה מן כאן בה בלא ברץ.
 ולם תנאל ידה פי וקת טהרה:
 (לג) תים פלם אללה מוסי'
 ותרון תכלימא: לד) אדיא
 דכילתם אלי בלד כנעאן.
 אלדי אנא מעטיכמוהא חווא.
 פאחללת בלא ברץ. פי בעץ
 ביות ארץ חוכם: לה) פליאת
 אלדי לה אלבית. ויכפר

דלא תדביק ידיה בדכותיה: פ (רביעי) (שישי כשהן מחוברות)

שְׁלֹשִׁים בַּסֵּפֶר שְׁשִׁי כִשְׁהוּ מִחֻבְרוֹת בַּסֵּפֶר לֵג וַיְדַבֵּר יְהוָה
 אֶל־מֹשֶׁה וְאֶל־אַהֲרֹן לֵאמֹר: וּמְלִיל יֵי עִם מֹשֶׁה
 וְלֹא־אֶהְרֵן לְמִימַר: לֵד כִּי תִבְאוּ אֶל־אֶרֶץ כְּנַעַן אֲשֶׁר
 אֲנִי נֹתֵן לָכֶם לְאֶחָזָה וְנָתַתִּי נִגַּע עֲרַעַת בְּבֵית
 אֶרֶץ אַחֲזַתְכֶם: אֲרִי תִיעֲלוּן לְאֶרְעָא דְכְנַעַן. דְּאָנָא. יִהִיב לְכוּן
 לְאֶחְסָנָא. וְאֶתִּין מַכְתָּשׁ סְגִירוֹ. בְּבֵית אֶרַע אַחְסָנְתְּכוּן: לֵד וּבֹא
 אֲשֶׁר־לוֹ הַבֵּית וְהִגִּיד לְכַהֵן לֵאמֹר כְּנַגַּע
 נִרְאָה לִי בַּבַּיִת: וַיִּיתִי דְדִילִיָּה בֵּיתָא. וַיַּחֲוִי לְכַהֲנָא לְמִימַר.

— כש"י —

ידי הנגע נותן הבית ומוצאן: לה כנגע נראה
 לי בבית. אפלו תלמיד חכם שיודע שהוא
 נגע ודאי לא יפסוק דבר ברור לומר נגע
 נראה לי, אלא כנגע נראה לי:

לד ונתתי נגע צרעת. בשורה היא להם
 שהנגעים באים עליהם, לפי שהטמינו
 אמוניים מטמוניות שלזקב בקירות בתיהם
 כל ארבעים שנה שהיו ישראל במדבר, ועל

תפסיר רס"ג

אלאמאם קאילא. קד צ'הר לי
 פי אלבית שבה בלא:
 לו) פיאמר אלאמאם וינגלו
 אלבית. קבל אן ידכיל לינציר
 אלבלא. ולא ינגיס גמיע מא
 פיה. ובעד ד'אלך ידכיל
 וינציר אליה: לו) פאן ראוי
 אלבלא. פאדיאה פי חיטאן
 אלבית. כ'טוט מיכ'צרה. או
 מתמרה. ומנצירדן מסתפל
 (י"נ: מסתספל) פי אלחאיט:
 לח) פלכ'רג מן אלבית אלי
 באבה. ויוקפה סבעה' אייאם:

כַּמְכַתְּשָׂא אֶתְחֹזִי לִי בְּבֵיתָא: לְוִ וְצִוְיָה
 הַכֹּהֵן וּפְנֵי אֶת־הַבַּיִת
 בְּטָרְס יָבֵא הַכֹּהֵן לְרֵאוֹת
 אֶת־הַנֶּגַע וְלֹא יִטְמָא כָּל־
 אֲשֶׁר בַּבַּיִת וְאַחַר כֵּן יָבֵא
 הַכֹּהֵן לְרֵאוֹת אֶת־הַבַּיִת:
 וַיִּפְקִיד כְּהֵנָּה וַיִּפְנוּן יְת בֵּיתָא. עַד לָא
 יִיעוּל כְּהֵנָּה לְמַחְזֵי יְת מַכְתְּשָׂא. וְלֹא
 יִסְתָּאב כָּל דְּבַבֵּיתָא. וּבְתֵר כֵּן יִיעוּל
 כְּהֵנָּה לְמַחְזֵי יְת בֵּיתָא:

לְוִ וְרֵאָה אֶת־הַנֶּגַע וְהֵנָּה הַנֶּגַע בְּקִירַת
 הַבַּיִת שְׂקַעְרוּרַת יִרְקַרְקַת או אֲדַמְדַמַת
 וּמְרֵאִיהֶן שְׂפַל מִן־הַקִּיר: וַיִּחְזִי יְת מַכְתְּשָׂא. וְהָא
 מַכְתְּשָׂא בְּכוֹתְלֵי בֵּיתָא. פַּחְתִּין יִרְקֵן. או סְמָקֵן. וּמַחְזִיהוּן מִפִּיד מִן
 כּוֹתְלָא: לְוִ וַיֵּצֵא הַכֹּהֵן מִן־הַבַּיִת אֶל־פֶּתַח
 הַבַּיִת וְהִסְגִּיר אֶת־הַבַּיִת שִׁבְעַת יָמִים:
 וַיִּפּוֹק כְּהֵנָּה מִן בֵּיתָא לְתֵרַע בֵּיתָא. וַיִּסְגֵר יְת בֵּיתָא שִׁבְעָא יוֹמִין:

— רס"י —

אם על כלי שטף, וטבילים ויטהרו, ואם על
 אוכלין ומשקין, יאכלם בימי טמאתו, הא לא
 חסה התורה אלא על כלי חרס, שאין להם
 טהרה במקוה: ל' שקערורת. שוקעות
 במראיהן:

לו בטרם יבא הכהן וגוי, שכל זמן שאין
 בהן נזקק לו, אין שם תורת טמאה:
 ולא יטמא כל אשר בבית. שאם לא
 יפגהו ויבא הכהן ויראה הנגע, נזקק להסגיר,
 וכל מה שבתוכו יטמא. ועל מה חסה תורה,

זולק הדקדוק: וּמְרֵאִיהֶן שְׂפַל מִן הַקִּיר. תיבת ומראיהן בטפחא בכל התיגאן:

תפסיר רס"ג

לֹט וְשָׁב הַכֹּהֵן בַּיּוֹם
הַשְּׁבִיעִי וּרְאָה וְהִנֵּה פֶשֶׁה
הַנִּגַּע בְּקִרְת הַבַּיִת: וַיִּתּוּב
כֹּהֵנָא בְיוֹמָא שְׁבִיעָאָה. וַיַּחְזִי. וְהָא
אוֹסִיף מַכְתָּשָׁא בְכוֹתְלֵי בַיְתָא:
וַיִּצְוֶה הַכֹּהֵן וַחֲלִצוּ
אֶת־הָאֲבָנִים אֲשֶׁר בָּהֶן
הַנִּגַּע וְהַשְׁלִיכוּ אֶתְהֶן
אֶל־מַחוּץ לְעִיר אֶל־מְקוֹם

לט) ת'ם ירגע פי אל'יום
אלסאבע. פֿאן ראי אלבלא קד
תפשא פי חיסאן אלבית:
מ) פלאמר אלמאם.
ותכלע אלחגארה. אלדי פיהן
אלבלא. וירמון אלי כ'ארג
אלקריה. אלי מוציע נגס:
מא) ויקשר אלבית מן דאכיל
מסתדירא. וירמו אלטרב
אלדי קשרוה. כ'ארג אלקריה
פי מוציע נגס: מב) ויאכדו
חגאר אכר. וידכלוהא מוציע
תלך אלחגארה. ותראב

טָמֵא: וַיִּפְקֵד כֹּהֵנָא. וַיִּשְׁלֹפּוּן יָת אֲבָנֵיָא. דְּבַהוֹן מַכְתָּשָׁא. וַיִּרְמוּן
יְתֵהוֹן לְמַבְרָא לְקִרְתָּא. לְאַתֵּר מְסָאב: ^{מא} וְאֶת־הַבַּיִת
יִקְצַע מִבַּיִת סָבִיב וְשִׁפְכוּ אֶת־הָעֵפֶר אֲשֶׁר
הִקְצוּ אֶל־מַחוּץ לְעִיר אֶל־מְקוֹם טָמֵא: וַיִּת
בַּיְתָא. יִקְלְפוּן מַגִּיּו סְחוֹר סְחוֹר. וַיִּרְמוּן. יָת עֵפֶרָא דְקְלִיפּוּ. לְמַבְרָא
לְקִרְתָּא לְאַתֵּר מְסָאב: ^{מב} וְלִקְחוּ אֲבָנִים אַחֲרוֹת
וְהִבִּיאוּ אֶל־תַּחַת הָאֲבָנִים וְעֵפֶר אַחֲרֵי יִקַּח

— רס"י —

מ וַחֲלִצוּ אֶת הָאֲבָנִים. כְּתַרְגוּמוֹ וַיִּשְׁלֹפּוּן.
יְטֵלוּן מִשָּׁם, כְּמוֹ (דְּזָרִיס כֹּכ ט) וַחֲלִצָה נְעֵלוּ.
לְשׁוֹן הַסֵּרָה: אֶל מְקוֹם טָמֵא. מְקוֹם שְׂאִין
טְהוֹרוֹת מִשְׁתַּמְּשׁוֹת שָׁם, לְמִדְרָךְ הַכְּתוּב
שְׁדָאֲבָנִים הִלְלוּ מִטְּמֵאוֹת מְקוֹמָן בְּעוֹדָן בּוֹ:
מא יקצע. כדוויי"ר זלט"י. ובלשון משנה יש
הרבה: מבית. מבפנים: סביב. סביבות
הנגע. בתורת פהנים נדרש פן, שיקלוף הטיח
שסביב אבני הנגע: הקצו. לשון קצה, אשר
קצעו בקצות הנגע סביב:

זלק הדקדוק: ^{מב} אל מחוץ לעיר אל־מקום טמא. תיבת לעיר בטפחא ותיבת מקום במארכה
וכ"ה בכל התיגאן:

תפסיר רס"ג

אכיר. יוכידי ויטיון אלפית:
 (מג) ואן עאד אלפלא ואנתשר
 פי אלפית. בעד מא קלעת
 אלחגארה. ובעד מא קשר
 אלפית וטיון: (מד) פדכיל
 אלאמאם. פנציר. פאדרא קד

**וְטַח אֶת־הַבַּיִת: וַיִּסְבּוּן אַבְנֵי־ן
 אַחֲרָיִן. וַיַּעֲלוּן בְּאֶתֶר אַבְנֵי־א. וְעַפֵּר
 אַחֲרָן. יִסֹּב וַיִּשׁוּעַ יֵת בַּיִתָּא: מַגּ וְאִם־
 יִשׁוּב הַנֶּגַע וּפְרַח בַּבַּיִת
 אַחֲרֵי חֲלִץ אֶת־הָאֲבָנִים**

**וְאַחֲרֵי הַקְּצוֹת אֶת־הַבַּיִת וְאַחֲרֵי הַטּוֹחַ:
 וְאִם יִתּוּב מִכְתָּשָׂא וַיִּסְגִּי בַּבַּיִתָּא. בְּתֵר דְּשִׁלְיָפוּ יֵת אַבְנֵי־א. וּבְתֵר.
 דְּקִלְיָפוּ יֵת בַּיִתָּא וּבְתֵר דְּאֶתְשָׁע: מַדּ וּבֵא הַכֹּהֵן וּרְאָה
 וְהִנֵּה פֶשֶׁה הַנֶּגַע בַּבַּיִת צִרְעַת מִמְּאֲרַת הוּא**

— רס"י —

בשני ומה יעשה לו, יכול יתצנו, כמו שסמך
 לו ונתן את הבית, תלמוד לומר ושב הכהן
 ובא הכהן, נלמד ביאה משיבה, מה שיבה
 חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע, אף ביאה
 חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע, ואם חוזר,
 נותן. לא חוזר, טהור. ומנין שאם עמד בזה
 ובזה חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע,
 תלמוד לומר ובא ואם בא יבא, במה הכתוב
 מדבר, אם בפושא בראשון הרי כבר אמר,
 אם בפושא בשני הרי כבר אמר, הא אינו
 אומר [ובא], ואם בא יבא, אלא את שבא
 בסוף שבוע ראשון ובא בסוף שבוע שני
 וראה והנה לא פשה. זה העומד מה יעשה
 לו, יכול יפטר וילך, כמו שכתוב כאן וטהר
 את הבית, תלמוד לומר פי נרפא הנגע, לא
 טהרתי אלא את הרפאוי, מה יעשה לו,
 ביאה אמורה למעלה וביאה אמורה למטה,
 מה בעליונה חולץ וקוצה וטח ונותן לו
 שבוע, דגמר לה זהו שיבה זהו ביאה, אף
 בתחתונה פן וכי, כדאיתא בתורת כהנים.
 גמרו של דבר אין נתיצה אלא בנגע החוזר

מג הקצות. לשון העשות וכן הטוח, אבל
 חלץ את האבנים מוסב הלשון אל האדם
 שחלץ והוא משקל לשון כבד, כמו כפר,
 דבר: ואם ישוב הנגע וגוי. יכול חוזר בו
 ביום יחא טמא, תלמוד לומר ושב הכהן ואם
 ישוב, מה שיבה האמורה להלן לסוף שבוע,
 אף שיבה האמורה כאן בסוף שבוע: מד ובא
 הכהן וראה והנה פשה. יכול לא יחא
 החוזר טמא אלא אם פן פשה, נאמר צרעת
 ממארת בבתים ונאמר צרעת ממארת
 בבגדים, מה להלן טמא את החוזר אף על פי
 שאינו פושא, אף כאן טמא את החוזר אף על
 פי שאינו פושא, אם פן מה תלמוד לומר
 והנה פשה, אין כאן מקומו שלמקרא זה,
 אלא ונתן את הבית הזה לו לכתוב אחר
 ואם ישוב הנגע וראה והנה פשה, הא לא בא
 ללמד אלא על נגע העומד בעיניו בשבוע
 ראשון ובא בסוף שבוע שני ומצאו שפשה,
 שלא פרש בו הכתוב למעלה כלום בעומד
 בעיניו בשבוע ראשון, ולמדך כאן בפשיון זה
 שאינו מדבר אלא בעומד בראשון ופשה

תפסיר רס"ג

תפשיא אלבלא פי אלבית. פהו
ברץ מאחק. פי אלבית והו נגס:
מה) פלינקצה. מן חגארה
וכי שבה וגמיע תראבה. וירמי
דאלך אלי כי ארג אלקרית.
אלי מוציע נגס: מו) ומן דכיל
אלי אלבית. טול אללאמאם
אלדי אוקף פיהא. פלינגס אלי
אלמגיב: מו) ומן אנצאע פיה
פליגסל תיאבה. וכדילך כל מן
אכל פיה. פליגסל תיאבה:
מח) פאן דכיל אללאמאם פנציר.

בְּבֵית טָמֵא הוּא: ויעול פִּהְנָא.
ויחזי. והא. אוסיף מכתשא בביתא.
סגירות מחסרא היא. בביתא מסאב
הוא: **וְנָתַן אֶת־הַבֵּית**
אֶת־אֲבָנָיו וְאֶת־עֵצָיו וְאֶת
כָּל־עֵפֶר הַבַּיִת וְהוֹצִיא
אֶל־מַחוּץ לָעִיר אֶל־מָקוֹם
טָמֵא: ויתרע ית ביתא. ית אבנוהי
וית אעוהי. וית כל עפר ביתא. ויפיק
למפרא לקרתא. לאתר מסאב: **וְהֵבֵא אֶל־הַבֵּית כָּל־**
יְמֵי הַסִּגִּיר אֹתוֹ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב: ודיעול לביתא.
כל יומין דיסגר יתיה. יהי מסאב עד רמשא: **וְהִשְׁכַּב בַּבַּיִת**
יְכַבֵּס אֶת־בְּגָדָיו וְהֵאֲכִיל בַּבַּיִת יְכַבֵּס אֶת־
בְּגָדָיו: ודישכוב בביתא. יצבע ית לבושוהי. ודיכול בביתא. יצבע
ית לבושוהי: **וְאִם־בָּא יָבֵא הַכֹּהֵן וְרָאָה וְהִנֵּה**

— רס"ג —

לומר כל ימי: **יִטְמָא עַד הָעֶרֶב.** מלמד
שאין מטמא בגדים, יכול אפלו שהה
בבית יכבס את בגדיו. אין לי אלא אכל,
שכב מנין, תלמוד לומר והשוכב. אין לי
אלא אוכל ושוכב, לא אוכל ולא שוכב
מנין, תלמוד לומר יכבס יכבס רבה. אם כן
למה נאמר אוכל ושוכב, לתן שיעור לשוכב
בדי אכילת פרס: **מִן אִם בָּא יָבֵא.** לסוף
שבוע שני: **וְרָאָה וְהִנֵּה לֹא פִּשָׁה.** מקרא זה
בא ללמד בעומד בעיניו בראשון ובשני מה

אחר חליצה וקציע וטיחה ואין החזור צריך
פשוין. וסדר המקראות כך הוא ואם ישוב,
ונתן, והבא אל הבית, והאוכל בבית, ובא
הכהן וראה והנה פשה. ודבר הכתוב בעומד
בראשון שנותן לו שבוע שני להסגרו, ובסוף
שבוע שני להסגרו בא וראהו שפשה, ומה
יעשה לו, חולץ וקוצה וטח ונותן לו שבוע.
חזר, ונתן. לא חזר, טעון צפרים, שאין
בנגעים יותר משלשה שבועות: **מִן כָּל יְמֵי**
הַסִּגִּיר אֹתוֹ. ולא ימים שקלף את נגעו, יכול
שאני מוציא המחולט שקלף את נגעו, תלמוד

תפסיר רס"ג

פֹּאדֵי לֹם יתפש אלבלא פי אלבית בעד מא טיין. פליטהרה. פאן אלבלא קד ברא: מט) ויאכיד לתדכיתה עצפורין. ועוד ארו. וחריר קרמו וצעתר: ט) וידבח אחדקמא. פי אנא כיוף מע מא מן נביע: נא) ויאכיד עוד אלרו ואלצעתר. וחריר (י: וצבג) אלקרמו ואלעצפור אלחי. ויגמסהא פי דם אלעצפור אלמד'בות. ואלמא אלדי מן נביע. וינצחה עלי אלבית סבע מראר:

לֹא פֶשֶׁה הִנְגַע בְּבֵית אַחֲרֵי הַטֵּחַ אֶת־הַבֵּית וְטָהַר הַכֹּהֵן אֶת־הַבֵּית כִּי נִרְפָּא הִנְגַע: וְאִם מִיֵּעַל יַעוֹל כָּהֵנָּא. וַיַּחֲזִי וְהָא. לֹא אוֹסִיף מִכַּתְּשָׂא בְּבֵיתָא. בְּתַר דְּאִתְּשַׁע יַת בֵּיתָא. וַיִּדְבִּי כָהֵנָּא יַת בֵּיתָא. אֲרִי אֶתְּסִי מִכַּתְּשָׂא: מִטְּ וְלָקַח לְחֵטָא אֶת־הַבֵּית שְׁתֵּי עֶפְרַיִם וְעַיִן אֲרוֹז וּשְׁנֵי תוֹלַעַת וְאוֹזֵב: וַיִּסַּב. לְדַכָּאָה יַת

בֵּיתָא תַרְתִּין עֶפְרַיִן. וְאֶעָא דְאַרְזָא. וְצַבַּע זְהוּרִי וְאִיזוּבָא: וְשַׁחַט אֶת־הַעֶפְרַיִם הָאֶחָת אֶל־כְּלֵי־חָרֶשׁ עַל־מִים חַיִּים: וַיְפֹס יַת צֶפְרָא חָדָא. לְמָאן דְּחָסַף עַל מִי מִבּוּעַ: וְלָקַח אֶת־עַיִן־הָאֲרוֹז וְאֶת־הָאוֹזֵב וְאֶת | שְׁנֵי הַתּוֹלַעַת וְאֶת הַעֶפְרַיִם הַחֲתִיָּה וְטָבַל אֶתְּם בְּדָם הַעֶפְרַיִם הַשְּׁחוּטָה וּבְמִים חַיִּים וְהִזָּה אֶל־הַבֵּית שִׁבַע פְּעָמִים: וַיִּסַּב יַת אֶעָא דְאַרְזָא. וְיַת אִיזוּבָא.

— רס"י —

נדרש ואם בא יבא בשני וראה והנה לא פשה וטיחונג ואין טיחה בלא חלוץ וקצוי. ואחרי הטוח את הבית וטהר הכהן את הבית אם לא חזר חסוף השבוע, פי נרפא הנגע, ואם חזר כפר פרש על החוזר שטעון נתיצה:

יעשה לו, יכול וטהרנו כמשמעו שלמקרא וטהר הכהן את הבית, תלמוד לומר כי נרפא הנגע, לא טהרתי אלא את הרפאוי, ואין רפוי אלא הבית שהקצה והוטח ולא חזר הנגע, אבל זה טעון חליצה וקצוי וטיחה ושבוע שלישי, וכן המקרא

תפסיר רס"ג

(נב) וידכיה בדם אלעצפור אלמד'בות. ואלמא אלנביע. ואלעצפור אלחי. ואלעוד אלארז ואלעעתר וחריר אלקרמו: נג) ויטלק אלעצפור אלחי. כארג אלקרזה אלי וגה אלעחרי. ויסתגפר ען מא פי אלבית ויטהר: נד) הדיה שריעה גמיע בלא אלברץ ואלכלף: נה) וברץ אלתיאב ואלביות: נו) ואלשאמה ואלעארציה ואלבקעה: נז) תדל עלי וקת אלתנגיס ווקת אלתטהיר. וכלהא שראיע אלברץ: טו א) תים פלם אללה

וית צבע זהורי. וית צפרא חיתא. ויטבול יתהון. בדמא דצפרא דנכיסתא. ובמי מבוע. וידי לביתא שבע זמנין: **וּחִטָּא אֶת־הַבַּיִת בְּדָם הַצֹּפֹר וּבְמִים הַחַיִּים וּבַצֹּפֹר הַחַיָּה וּבַעֵץ הָאֲרָז וּבְאֵזֹב וּבְשָׁנִי הַתּוֹלַעַת:** וידכי ית ביתא. בדמא דצפרא. ובמי מבוע. ובצפרא חיתא. ובאעא דארזא. ובאיזובא ובצבע זהורי: **וּשְׁלַח אֶת־הַצֹּפֹר הַחַיָּה אֶל־מַחֲוֵן לְעִיר אֶל־פְּנֵי הַשָּׂדֶה וְכִפֹּר**

עַל־הַבַּיִת וְטָהַר: וישלח. ית צפרא חיתא. למברא לקרתא לאפי חקלא. ויכפר על ביתא וידכי: **(חמישי)** **זֶאת הַתּוֹרָה לְכָל־נֶגַע הַצָּרְעַת וְלִנְתָק:** דא אוריתא. לכל מכתש סגירותא ולנתקא: **וְלִצָּרְעַת הַבֶּגֶד וְלַבַּיִת:** ולסגירות לבושא ולביתא: **וְלִשְׂאֵת וְלִסְפַּחַת וְלִבְהֶרֶת:** ולעמקא ולעדיא ולבהרא: **לְהוֹרֹת בְּיוֹם הַטָּמֵא וּבְיוֹם הַטָּהָר זֶאת תּוֹרַת הַצָּרְעַת:** לאלפא. ביום

מסאבא וביום דכיא. דא אוריתא דסגירותא: **פ** **שְׁבִיעֵי כְּשֶׁהוּן מִחוּבְרוֹת בַּסֵּט"ו** **טו א וידבר יהוה אל־משה**

— רס"י —

ז. להורת ביום הטמא. איזה יום מטהרו ואיזה יום מטמאו:

תפסיר רס"ג

מוסי' וחרון תכלימא:
 (ב) כלמא בני אסראיל וקולא
 להמא. אי רגל כאן דאיבא מן
 אחלילה. פדיובה דיאך הו נגס:
 (ג) ותדיה צפה דיובה אלדי
 תפון בה נגאסתה. אמא אן
 יגעל אחלילה אלדיוב
 פאלריאל. או ינכיתם מנה.
 פתלך נגאסתה: (ד) וחכמה אן
 יכון כל מצאע ונציאע עליה

וְאֶל-אֶהְרֹן לֵאמֹר: וּמִלִּיל יִי;
 עִם מֹשֶׁה וּלְאֶהְרֹן לְמִימֶר: **בְּדִבְרוֹ**
אֶל-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְאָמַרְתֶּם
אֱלֹהִים אִישׁ אִישׁ כִּי יִהְיֶה
זֹב מִבְּשָׂרוֹ זֹבוֹ טָמֵא הוּא:
 מלילו עס בני ישראל. ותימרון להון.
 גבר גבר. ארי יהי דאיב מבשריה. דוביה

מסאב הוא: **ג וְזֹאת תִּהְיֶה טְמֵאתוֹ בְּזֹבוֹ רַר**
בְּשָׂרוֹ אֶת-זֹבוֹ אוֹ-חַתִּים בְּשָׂרוֹ מְזֹבוֹ
טְמֵאתוֹ הוּא: וְדֹא. תִּהְיֶה סְאוֹבְתִיהַּ בְּדוֹבִיהַּ. רִיר בְּשָׂרִיהַּ יֵת
דוֹבִיהַּ. או חתים בשריה מדוביה. סאובתיה היא:
ד כָּל-הַמְּשֻׁכָּב אֲשֶׁר יִשְׁכַּב עָלָיו הֵזֵב יִטְמֵא
וְכָל-הַפְּלִי אֲשֶׁר-יִשָּׁב עָלָיו יִטְמֵא: כָּל מְשֻׁכָּבֵא.

— רס"י —

או החתים. שיוצא עב וסותם את פי האמה
 ונסתם בשרו מטפת זובו, זהו פשוטו. ומדרשו
 מנה הכתוב הראשון ראיות שתים וקראו
 טמא. שנאמר זב מבשרו זובו טמא הוא.
 ומנה הכתוב השני ראיות שלש וקראו טמא.
 שנאמר טמאתו בזובו רר בשרו את זובו או
 החתים בשרו מזובו טמאתו היא. הא ביצד,
 שתים לטמאה והשלישית מזקיקתו לקרבן:
ד כל המשכב. הראוי למשכב, יכול אפלו
 מיוחד למלאכה אחרת, תלמוד לומר אשר
 ישכב, אשר שכב לא נאמר, אלא אשר
 ישכב, המיוחד תמיד לכף, יצא זה שאומרים
 לו עמוד ונעשה מלאכתנו: **אשר ישב.** ישב

טו **ז כִּי יִהְיֶה זֹב.** יכול זב מכל מקום יקא
 טמא. תלמוד לומר מבשרו ולא כל בשרו.
 אחר שחלק הכתוב בין בשר לבשר זכיתי
 לדון, טמא בזב וטמא בזבה, מה זבה ממקום
 שהיא מטמאה טמאה קלה, גדה, מטמאה
 טמאה חמורה, זיבה, אף הזב ממקום
 שמטמא טמאה קלה, קרי, מטמא טמאה
 חמורה, זיבה: **זובו טמא.** למד על הטפה
 שהיא מטמאה, זוב דומה למי בצק
 שלשעורין ודחוי, ודומה לזבן ביצה
 המוזרת. שכבת זרע קשור כלזבן ביצה
 שאינה מוזרת: **ג רר.** לשון ריר שזב את
 בשרו: **את זובו.** כמו ריר שיוצא צלול:

שמו המור (ג) איש איש. המנהג להפריד ביניהם.

תפסיר רס"ג

ינגס. וכל אנה יגלס עליה ינגס:
 (ה) ואי אנסאן דנא מן מצאעה.
 פליגסל תיאבה. וירחץ
 באלמא וינגס אלי אלמגיב:
 (ו) ומן גלס עלי אלמא. אלדי
 יגלס עליה אלדיאיב. פליגסל
 תיאבה. וירחץ באלמא וינגס
 אלי אלמגיב: (ז) ומן דנא
 בגסמה. פליגסל תיאבה.
 וירחץ באלמא וינגס אלי
 אלמגיב: (ח) ואדיא בצק
 אלדיאיב עלי אלטאהר.
 פליגסל תיאבה. וירחץ
 באלמא וינגס אלי אלמגיב:
 (ט) וכל מרכוב. אלדי ירכב

דישכוב עלוהי. דובנא יהי מסאב. וכל
 מנא. דיתייב עלוהי יהי מסאב:
**וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַע בְּמִשְׁכְּבוֹ
 יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם
 וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב׃** וגבר. דיקרב
 בְּמִשְׁכְּבֵיהּ. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּמֵיא
 וְיִהְיֶה מְסָאב עַד רַמְשָׂא: **וְהַיֹּשֵׁב
 עַל-הַכֶּלִי אֲשֶׁר-יֹשֵׁב עָלָיו
 הֹזֵב יִכְבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ
 בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב׃**
 ודיתייב על מנא. דיתייב עלוהי דובנא.
 יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּמֵיא וְיִהְיֶה מְסָאב

אלוץ הספר

עד רמשא: * **וְהַנִּגַּע בְּבֶשֶׂר הֹזֵב יִכְבֵּס בְּגָדָיו
 וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרְב׃** ודיקרב בבשר דובנא.
 יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּמֵיא וְיִהְיֶה מְסָאב עַד רַמְשָׂא: **וְכִי-יֵרֶק
 הֹזֵב בְּטָהוֹר וְכִבֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמֵא
 עַד-הָעֶרְב׃** וארי ירוק דובנא בדכיא. ויִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי
 בְּמֵיא וְיִהְיֶה מְסָאב עַד רַמְשָׂא: **וְכֹל-הַמְּרֻכָּב אֲשֶׁר**

— רס"י —

לא נאמר אלא אשר ישב עליו הזב. במיוחד
 תמיד לכה: **וְאִישׁ אֲשֶׁר יִגַע בְּמִשְׁכְּבוֹ.**
 לפד על המשכב שחמור מן המגע שזה
 נעשה אב הטמאה לטמא אדם לטמא בגדים.
 והמגע שאינו משכב אינו אלא ולד הטמאה.
 ואינו מטמא אלא אוכלין ומשקין: **וְהַיֹּשֵׁב**

על הכלי. אפלו לא נגע, אפלו עשרה פלים
 זה על זה, בלן מטמאין משום מושב וכן
 במשכב: **וְכִי יֵרֶק הֹזֵב בְּטָהוֹר.** ונגע בו או
 נשאו, שהרוק מטמא במשא: **וְכֹל
 הַמְּרֻכָּב.** אף על פי שלא ישב עליו כגון
 התפוס שלסרגא שפורין מליון [שלד האפן]

תפסיר רס"ג

עליה אלד'איב ינגס: י) ומן דנא
בשי מן מא יפון תחתה. ינגס
אלי אלמגיב. ומן קמל שי
מנהא. יגסל תיאבה. ורחץ
באלמא וינגס אלי אלמגיב:
יא) וכל מן (י"ג: מא) דנא בה
אלד'איב. ודיאתה לם יגסל
באלמא. פליגסל תיאבה.
ורחץ באלמא וינגס אלי
אלמגיב: יב) ואי אנא כזף.
דנא בה אלד'איב פליכסר. ואי
אנא כישב. פליגסל באלמא:
יג) פאד'א הו טהר מן דיובה.

יִרְכַּב עָלָיו הַזָּב יִטְמָא: וְכָל
מִרְכָּבָא. דִּירְכֹּב עֲלוּהִי דוּבְנָא יְהִי
מִסָּאב: וְכָל-הַנִּגַּע בְּכָל
אֲשֶׁר יִהְיֶה תַּחְתָּיו יִטְמָא
עַד-הָעֶרֶב וְהַנוּשָׂא אוֹתָם
יִכָּסּוּ בְּגָדָיו וְרַחֵן בַּמַּיִם
וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב: וְכָל דִּיקְרַב.
בְּכָל דִּיהִי תַּחְתּוּהִי. יְהִי מִסָּאב עַד
רַמְשָׂא. וּדְיִטּוּל יִתְהוֹן. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי.

וְיִסְחִי בַמַּיָּא וְיִהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא: וְכָל
הַזָּב וּדְיָדָיו לֹא-שָׁטַף בַּמַּיִם וְכָסּוּ בְּגָדָיו וְרַחֵן
בַּמַּיִם וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב: וְכָל דִּיקְרַב בֵּיה דוּבְנָא. וּדְיִדּוּהִי
לֹא שָׁטִיף בַּמַּיָּא. וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בַמַּיָּא וְיִהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא:
וְכָל-יְחִירֵשׁ אֲשֶׁר-יִגַּע-בּוֹ הַזָּב יִשָּׁבֵר וְכָל-
כָּלִי-עֵץ יִשָּׁטַף בַּמַּיִם: וּמֵאֵן דְּחִסְרָא. דִּיקְרַב בֵּיה דוּבְנָא
יִתְבַּר. וְכָל מָאן דְּאָע. יִשְׁתַּטֵּף בַּמַּיָּא: וְכִי יִטְהַר הַזָּב

— רס"י —

מטמאתו, ואפלו פסק מזובו וספר שבועה
ומחסר טבילה, מטמא בכל טמאותיו. וזה
שהוציא הכתוב טבילת גופו שלזב בלשון
שטיפת ידים, ללמדך שאין בית הסתרים
טעון ביאת מים, אלא אבר הגלוי כמו
הידים: יז וכלי חרש אשר יגע בו הזב.
יכול אפלו נגע בו מאחוריו וכי, פדאיתא
בתורת כהנים, עד איהו מגעו שהוא בכלו
הוי אומר זה הסיטו: יח וכי יטהר. בשיפסוק:

טמא משום מרכב. והאף, שפירין אלוי"ש טמא
טמאת מושב: יז וכל הנגע בכל אשר יהיה
תחתיו. שלזב. בא ולמד על המרכב, שיהא
הנוגע בו טמא ואין טעון כבוס בגדים, והוא
חמר במשקב ממרכב: והנושא אותם. את
כל האמור בענין הזב, זובו ורקו ושכבת ורעו
ומימי רגליו והמשקב והמרכב והמושב,
שיהא משאן מטמא אדם לטמא בגדים:
יח וידיו לא שטף במים. בעוד שלא טבל

תפסיר רס"ג

פִּלְחֵץ סַבְעָה אֵימָם לְטָהֳרָה וְיִגְסַל תִּיֵאבֶה וְיִרְחֹץ בְּדָנָה. בָּמָא מִן נָבִיעַ וְיִטְהַר: יד) וְפִי אֱלֹיִם אֶלֶת־אֱמֹן. יֵאתִי בְּשַׁפְּנִינִין. אוּ פִּרְכֵי חֲמָאם. וְיֵאתִי בֵּין יָדֵי אֱלֹלָה. אֱלֹי בָאב כִּיבָא אֶלְמַחְצִיר. וְיִסְלַמְהָא אֱלֹי אֱלֵאמָאם: טו) וְיַעֲמַל אֱלֵאמָאם אַחְדָּהמָא דִּכְרָה. וְאֵלְאֲכִיר צַעֲדִידָה. וְיִסְתַּגְּפֵר עֵנָה בֵּין יָדֵי אֱלֹלָה מִן דִּזְבָּה: טז) וְאֵי רָגַל כִּרְגַת מְנָה גְּטַפְהֵי אֲנִסְאֵל. פִּלְגִּיסַל גְּמִיעַ בְּדָנָה בְּאֶלְמָא. וְיִנְגַס אֱלֹי אֶלְמַגִּיב: יז) וְאֵי תִיב אוּ גֵלֵד. צַאר עֲלִיָּה מְנָה

מִזֹּבֹו וְסִפֵּר לוֹ שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ וְכִבֶּס בְּגָדָיו וְרָחֵץ בְּשָׂרוֹ בְּמֵי חַיִּים וְטָהֵר: וְאֵרִי יָדָי דֹּבְנָא מְדוּבִיָּה. וְיִמְנִי לִיָּה. שִׁבְעָא יוֹמִין. לְדַכּוּתִיָּה וְיִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי בְּשָׂרִיָּה. בְּמֵי מַבּוּעַ וְיִדְכֵי: יד) וּבַיּוֹם הַשְּׁמִינִי יִקַּח לוֹ שְׁתֵּי תָרִים אוּ שְׁנַי בָּנִי יוֹנָה וּבָא | לְפָנַי יְהוָה אֵל־פֶּתַח אֹהֶל מוֹעֵד וּנְתַנֶּם אֶל־הַכֹּהֵן: וּבַיּוֹמָא תְּמִינָאָה. יסב

לִיָּה תְּרִין שַׁפְּנִינִין. אוּ תְּרִין בָּנֵי יוֹנָה. וְיֵיתִי לְקֹדֶם יי. לְתַרְעַ מִשְׁכַּן זְמַנָּא. וְיִתִּינְנֹון לְכֹהֲנָא: טד) וְעָשָׂה אֶתֶם הַכֹּהֵן אֶחָד חֲטָאת וְהָאֶחָד עֹלָה וְכִפֹּר עָלָיו הַכֹּהֵן לְפָנַי יְהוָה מִזֹּבֹו: וְיַעֲבִיד יְתֵהוֹן כֹּהֲנָא. חַד חֲטָתָא. וְחַד עֲלָתָא. וְיַכְפֹּר עֹלֹהֵי כֹהֲנָא. קֹדֶם יי מְדוּבִיָּה: ס) * (שִׁישִׁי) (שִׁבְעֵי כֶּשֶׁן עַחְוֹבְרוֹת)

אִישׁ כִּי־תֵצֵא מִמֶּנּוּ שֹׁכֶבֶת־זָרַע וְרָחֵץ בְּמֵי אֶת־כָּל־בְּשָׂרוֹ וְטָמֵא עַד־הָעֶרֶב: וְגִבֵּר. אֵרִי תַפּוּק מְנִיָּה שֹׁכֶבֶת זָרַעָא. וְיִסְחִי בְּמִיָּא. ית כָּל בְּשָׂרִיָּה וְיִהִי מִסָּאב עַד רַמְשָׂא: יז) וְכָל־בֶּגֶד וְכָל־עוֹר אֲשֶׁר־יְהִיָּה

איש גורסים כאן שבעי בספרי תימו במחברות

בספרי תימן

רס"י

שִׁבְעַת יָמִים לְטָהֳרָתוֹ. שִׁבְעַת יָמִים טְהוּרִים מִטְּמֵאֵת זִיבָה, שְׁלֵא יִרְאֶה זֹבֹו, וְכִלְן רְצוּפִין:

תפסיר רס"ג

שי. פליגיסל באלמא וינגס אלי
אלמגיב: יח) ואייה אמראה
ציאגעהא רגיל בנטפה.
פלירחציא באלמא. וינגסא
אלי אלמגיב: יט) אייה
אמראה פאנת דאיפה. והו אן
יכון אלדס ינחל מן פרגהא.
פלתקים סבעה אייאם פי
חיציתהא. וכל מן דנא בהא
ינגיס אלי אלמגיב: כ) וגמיע
מא תנציגע עליה פי חיציתהא
ינגיס. וגמיע אלמא אלדי
תגלס עליה ינגס: כא) וכל מן
דנא במציגעהא. יגיסל

עָלִיו שְׁכַבַּת-זָרַע וְכַבֵּס
בְּמִים וְטָמֵא עַד-הָעֶרֶב: וְכֹל
לְבוּשׁ וְכֹל מִשָּׂךְ. דִּיהִי עֲלוּהִי שְׁכַבַּת
זָרְעָא. וְיִצְטַבַּע בְּמִיָּא וְיִהִי מְסָאב עַד
רַמְשָׂא: יח) וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יִשְׁכַּב
אִישׁ אֵתָהּ שְׁכַבַּת-זָרַע
וְרָחְצוּ בְּמִים וְטָמְאוּ עַד-

הָעֶרֶב: וְאִתְתָּא. דִּישְׁכּוּב גְּבַר. יְתָה
שְׁכַבַּת זָרְעָא. וְיִסְחֹזן בְּמִיָּא. וְיִהוֹזן מְסָאבִין

עַד רַמְשָׂא: פ) ❀ טַיִטֵּר בְּסִפְרֵי
תִּיטֹן ❀

וְאִשָּׁה פִּי-תִהְיֶה זָבָה דָּם יִהְיֶה זָבָה בְּבִשְׂרָהּ
שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ וְכֹל-הַנִּגַּע בָּהּ

יְטַמֵּא עַד-הָעֶרֶב: וְאִתְתָּא אַרִי תִהִי דִיבָא. דָּם. יְהִי דוּבָה
בְּבִשְׂרָהּ. שְׁבַעַת יוֹמִין תִּהִי בְּרִיחֻקָּהּ. וְכֹל דִּיקְרַב בָּהּ יִהִי מְסָאב עַד

רַמְשָׂא: כ) וְכֹל אֲשֶׁר תִּשְׁכַּב עָלָיו בְּנִדְתָּהּ יְטַמֵּא

וְכֹל אֲשֶׁר-תִּשְׁכַּב עָלָיו יְטַמֵּא: וְכֹל דִּתְשְׁכּוּב עֲלוּהִי.

בְּרִיחֻקָּהּ יְהִי מְסָאב. וְכֹל דִּתְתִיב עֲלוּהִי יְהִי מְסָאב:

כא) וְכֹל-הַנִּגַּע בְּמִשְׁכָּבָהּ יְכַבֵּס בְּגָדָיו וְרָחֵץ

— רס"י —

מקור דמיה. אין דם מטמא אלא הבא מן
המקור: דם יהיה זבה בבשרה. אין זובה
קרוי זוב לטמא אלא אם כן הוא אדום:
בנדתה. כמו (איוז יח יח) ומתבל ינדהג
שהיא מנדה ממגע כל אדם: תהיה בנדתה.

יס ורחצו במים. גזרת מלך היא שתטמא
האשה בביאה. ואין הטעם משום נוגע
בשכבת זרע, שהרי מגע בית הסתרים הוא:
יס פי תהיה זבה. וכול מאחד מכל איבריה,
תלמוד לומר (ויקרא כ יח) והיא גלתה את

תפסיר רס"ג

בַּמִּים וְטָמָא עַד־הָעֶרֶב:וְכָל דִּיקָרֵב בְּמִשְׁכְּבָהּ. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי.
וְיִסְחִי בְּמִיָּא וְיִהְיִ מְסָאֵב עַד רַמְשָׁא:**כָּב וְכָל־הַנִּגְעַע בְּכָל־כְּלִי****אֲשֶׁר־תֵּשֵׁב עָלָיו יִכָּבֵס****בַּגָּדָיו וְרַחֵץ בַּמַּיִם וְטָמָא****עַד־הָעֶרֶב:** וְכָל דִּיקָרֵב. בְּכָל מָנָא

דְּתַתִּיב עֲלוֹהִי. יִצְבַּע לְבוּשׁוֹהִי. וְיִסְחִי

בְּמִיָּא וְיִהְיִ מְסָאֵב עַד רַמְשָׁא: כָּב וְאִם

עַל־הַמְּשָׁכָב הוּא אֹו עַל־הַכְּלִי אֲשֶׁר־הוּא**יִשְׁבֵּת־עָלָיו בְּנִגְעוֹ־בּוֹ יִטְמָא עַד־הָעֶרֶב:** וְאִם עַל

מְשָׁכָב הוּא. אֹו עַל מָנָא. דְּהִיא יִתְבָּא עֲלוֹהִי בְּמִקְרִיבִיה בִּיָּהּ. יְהִי

מְסָאֵב עַד רַמְשָׁא: כָּב וְאִם שָׁכַב יִשְׁכַּב אִישׁ אֶתְהָ

וּתְהִי נִדְתָּהּ עָלָיו וְטָמָא שְׁבַעַת יָמִים וְכָל־**הַמְּשָׁכָב אֲשֶׁר־יִשְׁכַּב עָלָיו יִטְמָא:** וְאִם. מְשָׁכָב

יִשְׁכּוֹב גְּבֵר יִתְהָ. וּתְהִי רִיחֻקָּה עֲלוֹהִי. וְיִהְיִ מְסָאֵב שְׁבַעַת יוֹמִין.

— רס"י —

בְּנִגְעוֹ בּוֹ יִטְמָא. וְאִינוּ טַעוֹן כְּבוֹס בְּגָדִים
שֶׁהַמְּרַכֵּב אֵין מְנַעוּ מְטָמָא אָדָם לְטָמָא
בְּגָדִים: כִּי וּתְהִי נִדְתָּהּ עָלָיו. יְכוּל יַעֲלֶה
לְרַגְלָהּ, שְׂאָם בָּא עָלֶיהָ בְּחַמִּישֵׁי לְנִדְתָּהּ לֹא
יִטְמָא אֲלֵא שְׁלֹשָׁה יָמִים כְּמוֹתָהּ, תְּלִמּוּד
לֹאמֹר וְטָמָא שְׁבַעַת יָמִים. וּמָה תְּלִמּוּד לֹאמֹר
וּתְהִי נִדְתָּהּ עָלָיו, מָה הִיא מְטָמָא אָדָם וְכָלִי

אֲפֹלוֹ לֹא רָאָתָה אֲלֵא רָאִיָּה רֵאשׁוּנָה: כִּי וְאִם
עַל הַמְּשָׁכָב הוּא. הַשּׁוֹכֵב אֹו הַיּוֹשֵׁב עַל
מְשָׁכָבָהּ אֹו עַל מוֹשְׁבָהּ, אֲפֹלוֹ לֹא נִגַּע בָּהּ,
אִף הוּא בְּדַת טְמָאָה הָאֲמוּנָה בְּמִקְרָא
הָעֲלִיּוֹן שְׁטַעוֹן כְּבוֹס בְּגָדִים: עַל הַכְּלִי.
לְרִבּוֹת אֶת הַמְּרַכֵּב: בְּנִגְעוֹ בּוֹ יִטְמָא. אִינוּ
מְדַבֵּר אֲלֵא עַל הַמְּרַכֵּב שְׁנִתְרַבָּה מֵעַל הַכְּלִי:

זוֹלָן הַדִּקְדּוּק: כִּי אֲשֶׁר הוּא יִשְׁבֵּת עָלָיו. כ"ה בְּכָל הַתִּיגָאן בְּמֵאֵרִיךְ לֹא בְּתַבִּיר:

תפסיר רס"ג

כה) ואיזה אמראה פאץ דמחא אייאמא פתירה. פי גיר וקת חיציתהא או בעקבה. פגמיע אייאם פיץ נגאסתהא. פלתכון פיהא כאייאם חיציתהא נגסה: כו) וגמיע אלמצגע. אלד'י תנצגע עליה טול אייאם פיצהא. פלתכון להא פמצגע חיציתהא. וגמיע אלאנא אלד'י תגלס עליה. פליכון נגסא. פנגאסתה פי חיציתהא: כז) וכל מן דנא בשי מנהא ינגס. פיגסל תיאבה.

וְכָל מִשְׁכָּבָא דִּישְׁכּוּב עֲלוּהִי יְהִי מְסָאב:

ס **סְבִיעֵי** בספרי תיטון ס **וְאִשָּׁה כִּי-**

יִזְוֹב זֹוֹב דְּמָה יָמִים רַבִּים

בְּלֹא עֵת-נִדְתָּהּ אִו כִּי-

תִּזְוֹב עַל-נִדְתָּהּ כָּל-יָמֵי זֹוֹב

טַמְאָתָהּ פִּימֵי נִדְתָּהּ תִּהְיֶה

טַמְאָה הִוא: וְאִתְתָּא. אָרִי יְדוּב

דוּב דְּמָה יוֹמִין סְגִיאִין. בְּלֹא עֵדֵן רִיחֻקָּה.

אוּ אָרִי תְדוּב עַל רִיחֻקָּה. כָּל יוֹמֵי דוּב

סְאוּבְתָהּ. פִּיּוֹמֵי רִיחֻקָּה. תְּהִי מְסָאבָא

היא: כו **כָּל-הַמְּשָׁכָב אֲשֶׁר-תִּשְׁכַּב עָלָיו כָּל-יָמֵי**

זוֹבָהּ כְּמִשְׁכָּב נִדְתָּהּ יִהְיֶה-לָּהּ וְכָל-הַכְּלִי

אֲשֶׁר תִּשָּׁב עָלָיו טַמְאָה יִהְיֶה כְּטַמְאָת נִדְתָּהּ:

כָּל מִשְׁכָּבָא. דִּתְשְׁכּוּב עֲלוּהִי כָּל יוֹמֵי דוּבָהּ. כְּמִשְׁכָּב רִיחֻקָּה

יְהִי לָהּ. וְכָל מְנָא דִּתְתִּיב עֲלוּהִי. מְסָאב יְהִי. כְּסוּאָבֵת רִיחֻקָּה:

ס **וְכָל-הַנוֹגֵעַ בָּם יִטְמָא וְכַפֵּס בְּגָדָיו וְרַחֵץ**

בַּמַּיִם וְטַמְא עַד-הָעֶרֶב: וְכָל דִּיקְרַב בְּהוֹן יְהִי מְסָאב.

— רס"י —

וְקִרְבָּן, וְהַנְּדָה אֵינָה טְעוּנָה סְפִירַת שְׁבַעַה נְקִיִּים, אֲלֵא שְׁבַעַת יָמִים תִּהְיֶה בְּנִדְתָּהּ בֵּין רוּאָה בֵּין שְׁאֵינָה רוּאָה, וְדָרְשׁוּ רַבּוּתֵינוּ בְּפִרְשָׁה זו, אַחַד עֶשֶׂר יוֹם יֵשׁ בֵּין סוּף נְדָה לְתַחֲלַת נְדָה, שְׁכָּל שְׁלֹשָׁה רְצוּפִין שְׁתַּרְאָה בְּאֶחָד עֶשֶׂר יוֹם הַלְּלֹה, תְּהֵא וְבָה:

קִרְס, אָף הוּא מְטַמָּא אָדָם וְכָלִי קִרְס: כִּי יָמִים רַבִּים, שְׁלֹשָׁה יָמִים: **בְּלֹא עֵת נִדְתָּהּ.** אַחַר שְׁיַצְאוּ שְׁבַעַת יָמֵי נִדְתָּהּ: אוּ כִי תִזְוֹב, אֵת שְׁלֹשַׁת הַיָּמִים הַלְּלוּ: עַל נִדְתָּהּ, מְפָלֵג מִנִּדְתָּהּ יוֹם אֶחָד, זוּ הִיא זָבָה וּמִשְׁפָּטָה חָרוּץ בְּפִרְשָׁה זו, וְלֹא כְּדַת הַנְּדָה, שְׁזוּ טְעוּנָה סְפִירַת שְׁבַעַה נְקִיִּים

תפסיר רס"ג

וירחץ באלמא וינגס אלוי
אלמגיב: כח) פאן טהרת מן
פיציהא. פלתחץ סבעה אימאם
ובעד דאלך תטהר: כט) ופי
אליוס אלתיאמן. תאכיד
שפנינין. או פרכי חמאם.
ותאתי בהמא אלוי אלמאם.
אלוי באב כיבא אלמחציר:
ל) ויעמל אלמאם אחדהמא
דכיבה. ואלאכיר צעידה.
ויסתגפר ענהא בין ידי אללה.
מן פיץ נגאסתהא: לא) פיגב
אן תגאנבא בני אסראיל מן
נגאסתהם. ולא יהלכון
בנגאסתהם. אד' הם נגסו
מספני אלדי פי מא בינהם:

ויצבע לבושוהי. ויסחי במיאי ויהי מסאב
עד רמשא: כב) ואם טהרה
מזובה וספרה לה שבעת
ימים ואחר תטהר: ואם
דכיאת מדובה. ותמני לה. שבעה יומין
ובתר בין תדפי: (שבועי) כג) וביום
השמיני תקח לה שתי
תרין או שני בני יונה
והביאה אותם אל הכהן
אל פתח אהל מועד:

וביומא תמינאה. תסב לה תרין
שפנינין. או תרין בני יונה. ותייתי יתהון לות כהנא. לתרע משפן
זמנא: לד) ועשה הכהן את האחד חטאת ואת
האחד עלה וכפר עליה הכהן לפני יהוה
מזוב טמאתה: ויעביד כהנא ית חד חטתא. וית חד עלתא.

ויכפר עלה כהנא קדם יי. מדוב סאובתה: (עפטיד) לה) והזרתם
את בני ישראל מטמאתם ולא ימתו
בטמאתם בטמאם את משכני אשר בתוכם:
ותפרשון ית בני ישראל מסואבתהון. ולא ימותון בסואבתהון.

— רש"י —

נזיר אָחיו: ולא ימתו בטמאתם. הרי
הפּרת של מטמא מקדש קרוי מיתה:

לא והזרתם. אין נזירה אלא פרישה, וכן
(ישעי' 67) נזרו אָחור, וכן (כנאסי' מט כו)

בְּשֶׁקֶל בְּשֶׁעַר שְׁמֶרוֹן: וַאֲמַר אֱלִישֶׁעַ. קְבִילוּ, פִּתְגָמָא דִּי. כְּדָנָן,
אָמַר יִי. כְּעַדְנָא הָדִין מְחַר, סָאָה סִלְתָּא בְּסִלְעָא. וְסִאתָן שְׁעָרִין. בְּסִלְעָא,
בְּתַרְעָא דְשׁוֹמְרוֹן: ב וַיַּעַן הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר-לְמֶלֶךְ נִשְׁעַן עַל-יָדוֹ
אֶת-אִישׁ הָאֱלֹהִים וַיֹּאמֶר הִנֵּה יְהוָה עֹשֶׂה אַרְבוֹת
בְּשָׁמַיִם הִיְהִיָּה הַדְּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר הַנֶּכֶה רָאָה בְּעֵינַיִךְ
וּמִשָּׁם לֹא תֹאכַל: וְאַתִּיב גְּבָרָא. דְּמִלְכָּא סְמִיד עַל יְדִיָּה. ית נְבִיא
דִּי, וַאֲמַר. אֱלוֹ יִי. פִּתַח כּוּיִן וּמַחִית טוּבָא, מִן שְׁמַיָּא. הִיְהִי, כְּפִתְגָמָא
הָדִין. וַאֲמַר. הָא אֵת חֲזִי, בְּעֵינְךָ. וּמַתְּמִן, לָא תִיכּוּל: ג וְאַרְבַּעַה
אֲנָשִׁים הָיוּ מְצָרְעִים פִּתַח הַשְּׁעַר וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-רֵעֵהוּ
מָה אֲנַחְנוּ יֹשְׁבִים פֹּה עַד-מָתָנוּ: וְאַרְבַּעַה גְּבָרִין. הוּוּ סְגִירִין,
יִתְבִּין בְּמַעְלָנָא דְתַרְעָא. וַאֲמָרוּ, גְּבַר לְחִבְרִיָּה. מָא. אֲנַחְנָא. יִתְבִּין כָּא,
עַד דְנִמּוּת: ד אִם-אֲמָרְנוּ נָכוּא הָעִיר וְהָרַעַב בְּעִיר וּמָתָנוּ
שָׁם וְאִם-יִשְׁבְּנוּ פֹה וּמָתָנוּ וְעַתָּה לָכוּ וּנְפֹלָה אֶל-מַחְנֵה
אָרֶם אִם-יַחֲיֵנוּ נַחֲיָה וְאִם-יָמִיתָנוּ וּמָתָנוּ: אִם נִימַר נִיעוּל
לְקַרְתָּא. וְכַפְנָא בְּקַרְתָּא, וּנְמוּת תְּמָן. וְאִם נִתִּיב הָכָא, וּנְמוּת. וְכַעַן. אִיתּוּ
וּנְשַׁתְּמַע, לְמִשְׁרֵית אָרֶם. אִם יַחֲיוּנָנָא נִיחִי. וְאִם יִקְטַלְנָנָא, וְנִתְקַטִּיל:
ה וַיִּקּוּמוּ בְּנִשְׁף לָבוּא אֶל-מַחְנֵה אָרֶם וַיִּבְאוּ עַד-קִצְחָה
מַחְנֵה אָרֶם וְהִנֵּה אִין-שָׁם אִישׁ: וְקִמוּ בְּקַבְלָא. לְמִיעַל,
לְמִשְׁרֵית אָרֶם. וְאִתּוּ. עַד סִיפִי, מִשְׁרֵית אָרֶם. וְהָא לִית תְּמָן, אֲנָשׁ:
ו וַאֲדָנִי הִשְׁמִיעַ אֶת-מַחְנֵה אָרֶם קוֹל רֶכֶב קוֹל סוּס
קוֹל חֵיל גָּדוֹל וַיֹּאמְרוּ אִישׁ אֶל-אָחִיו הִנֵּה שָׁכַר-עָלִינוּ
מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֶת-מַלְכֵי הַחֲתָיִם וְאֶת-מַלְכֵי מְצָרִים לָבוּא
עָלִינוּ: וּמִן קָדָם יִי. אֲשַׁתְּמַע, לְמִשְׁרֵית אָרֶם. קַל רִתְּפִין, קַל סוּסָן.

זולק הדקדוק: ב אשר לְמֶלֶךְ. בתלשא ימין: ו קול סוס. בלא וי"ו בסת"י ובירושלמיים וכ"ה
בקצת דפוסים חדשים מוגהים:

קל, משרין סגיאן. ואמרו, גבר לאחיהי. הא אגר עלנא, מלפא דישראל.
 ית מלכי חתאי. וית מלכי מצרים, למיתי עלנא: ז ויקומו וינוסו
 בנשף ויעזבו את-אחליהם ואת-סוסייהם ואת-חמריהם
 המחנה באשר-היא וינוסו אל-נפשם: וקמו, וערקו בקבלא.
 ושבקו ית משכניהון. וית סוסותהון, וית חמריהון. משריתא, כמא דהיא.
 וערקו, לשיזבא נפשהון: ח ויבאו המצרעים האלה עד-קצה
 המחנה ויבאו אל-אהל אחד ויאכלו וישתו וישאו משם
 כסף וזהב ובגדים וילכו ויטמנו וישבו ויבאו אל-אהל
 אחר וישאו משם וילכו ויטמנו: ואתו סגיריא האלון, עד ספי
 משריתא. ועלו. למשכנא דחד, ואכלו ושתאו. ונסיבו מתמן. כספא
 ודהבא, ולבושין. ואזלו, ואטמרו. ותבו. ועלו, למשכנא אחרנא. ונסיבו
 מתמן. ואזלו, ואטמרו: ט ויאמרו איש אל-רעהו לא-בן |
 אנחנו עשים היום הזה יום-בשרה הוא ואנחנו מחשים
 וחפינו עד-אור הבקר ומצאנו עוון ועתה לכו ונבאה
 ונגידה בית המלך: ואמרו, גבר לחבריה. לא כשר, מא דאנחנא
 עבדין. יומא הדין, יום בשורה הוא. ואלו אנחנא שתקין. ומורכין. עד
 ניהור צפרא, ויערעננא חובא. וכען, איתו ונתמטי. ונחוי, בית מלפא:
 י ויבאו ויקראו אל-שער העיר ויגידו להם לאמר באנו
 אל-מחנה ארם והנה אין-שם איש וקול אדם כי
 אם-הסוס אסור והחמור אסור ואהלים באשר-המה:
 ואתו. וקרו, לנטרי תרע קרתא. וחויאו להון, למימר. אתינא, למשרית
 ארם. והא לית תמן. גבר, וקל אנש. אלהין סוסון אסירין, וחמרין
 אסירין, ומשכנין, כמא דאנון: יא ויקרא השערים ויגידו בית
 המלך פנימה: וקרו, נטרי תרעיא. וחויאו, בית מלפא, לגיו:
 יב ויקם המלך לילה ויאמר אל-עבדיו אגידה-נא לכם

אֶת אֲשֶׁר-עָשׂוּ לָנוּ אֲרָם יִדְעוּ בִּי-רַעֲבִים אֲנַחְנוּ וַיֵּצְאוּ
 מִן-הַמַּחֲנֶה לְהַחֲבֶה (כ' בהשדה) בַּשָּׂדֶה לֵאמֹר בִּי-יֵצְאוּ מִן-
 הָעִיר וְנִתְפָּשִׂים חַיִּים וְאֶל-הָעִיר נָבֵא: וְקָם מֶלֶכָּא, בְּלִילִיא.
 וְאָמַר לְעַבְדֹּהִי. אַחֲוֵי כָעַן לְכוּן. יֵת דְעַבְדֹּו לָנָא, אַנְשׁ אֲרָם. יִדְעִין, אַרִי
 כְּפָנִין אֲנַחְנָא. וְנִפְקֹו מִן מִשְׁרִיתָא לְאַטְמָרָא בְּחַקְלָא, לְמִימַר. אַרִי יִפְקֹון
 מִן קַרְתָּא, וְנִחְיִדְנוּן כַּד חַיִּין. וְלִקְרַתָּא, נִיעוּל: ^ג וַיַּעַן אֶחָד מֵעַבְדָּיו
 וַיֹּאמֶר וַיִּקְחוּ-נָא חַמְשָׁה מִן-הַסּוּסִים הַנִּשְׂאָרִים אֲשֶׁר
 נִשְׂאָרוּ-בָּהּ הַנֶּם כָּל- (כ' ההמון) הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר
 נִשְׂאָרוּ-בָּהּ הַנֶּם כָּל-הַמּוֹן יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-תָּמוּ וְנִשְׁלַחַה
 וְנִרְאָה: וְאֲתִיב חַד מֵעַבְדֹּהִי, וְאָמַר. וַיְדַבְּרוּן כָּעַן. חַמְשָׂא מִן סוּסוֹתָא,
 שְׂאָרָא דְאִשְׁתָּארוּ בָּהּ. הָא אַנּוּן. כָּל הַמּוֹנָא דְיִשְׂרָאֵל, דְאִשְׁתָּארוּ בָּהּ.
 וְאִם יִבְדּוּן, הָא אַנּוּן. כָּל הַמּוֹנָא דְיִשְׂרָאֵל, דְסַפּוּ. וְנִשְׁלַחַת, וְנַחְוִי:
^ד וַיִּקְחוּ שְׁנַי רֶכֶב סוּסִים וַיִּשְׁלַח הַמֶּלֶךְ אַחֲרֵי מַחֲנֶה-
 אֲרָם לֵאמֹר לְכוּ וּרְאוּ: וּדְבַרוּ. תִּרְיֹן, רֶכְבֵי סוּסוֹן. וְשִׁלַּח מֶלֶכָּא.
 בְּתַר מִשְׁרִית אֲרָם. לְמִימַר, אִיזִילוּ וַחֲזוּ: ^ט וַיִּלְכוּ אַחֲרֵיהֶם עַד-
 הַיַּרְדֵּן וְהִנֵּה כָל-הַדֶּרֶךְ מְלֵאָה בְּגָדִים וּכְלִים אֲשֶׁר-
 הִשְׁלִיכוּ אֲרָם (כ' בהחפזים) בְּחַפְזָם וַיֵּשְׁבוּ הַמְּלָאכִים וַיִּגְדּוּ
 לַמֶּלֶךְ: וְאִזְלוּ בְּתַרְיָהוֹן, עַד יַרְדֵּנָא. וְהָא כָל אֹרְחָא. מְלֵיא לְבוּשִׁין,
 וּמְנִין. דְרַמּוּ אַנְשׁ אֲרָם, בְּאִתְּבַעוֹתִיהוֹן לְמַעַרְק. וְתַבּוּ, אֲזַגְדִּיא. וְחֻיִיאוּ,
 לְמֶלֶכָּא: ^ט וַיֵּצֵא הָעַם וַיְבִזּוּ אֶת מַחֲנֶה אֲרָם וַיְהִי סָאָה
 סֵלַת בְּשֶׁקֶל וְסֵאֲתִים שְׁעָרִים בְּשֶׁקֶל כְּדָבָר יְהוָה: וְנִפְקַ
 עַמָּא. וּבִזּוּ. יֵת, מִשְׁרִית אֲרָם. וְהוּהוּ סָאָה סֵלַתָּא, בְּסִלְעָא. וְסֵאֲתַן שְׁעָרִין.
 בְּסִלְעָא, כְּפַתְגָּמָא דִּי: ^י וְהַמֶּלֶךְ הִפְקִיד אֶת-הַשְּׁלִישׁ אֲשֶׁר-
 נִשְׁעַן עַל-יְדוֹ עַל-הַשֶּׁעַר וַיִּרְמָסֶהוּ הָעַם בַּשֶּׁעַר וַיִּמָּת
 כַּאֲשֶׁר דְּבַר אִישׁ הָאֱלֹהִים אֲשֶׁר דְּבַר בְּרַדְתַּת הַמֶּלֶךְ אֵלָיו:

ומלפא מני ית גברא. דסמיד על ידיה, על תרעא. ודשוהי עמא.
 בתרעא, ומית. כמא דמליל, נביא די. דמליל. בד נחת מלפא, לותיה:
ויהי כדבר איש האלהים אל-המלך לאמר סאתים
שערים בשקל וסאה-סלת בשקל יהיה פעת מחר
בשער שמרון: והוה בד מליל, נביא די. עם מלפא, למימר. סאתן
 שערין, בסלעא. וסאה סלתא, בסלעא. יהי כעדנא הדין, מחר. בתרעא,
 דשומרון: **ויען השליש את-איש האלהים ויאמר והנה**
יהוה עשה ארבות בשמים היהיה כדבר הזה ויאמר
הנך ראה בעיניך ומשם לא תאכל: ואתיב גברא. ית נביא
 די, ואמר. ואלו יי. פתח פוין ומחית טובא, מן שמיא. היה, כפתגמא
 הדין. ואמר. הא את חזי, בעינד. ומתמן, לא תיכול: **כ ויהי-לו פן**
וירמסו אתו העם בשער וימת: והוה ליה, פן. ודשו יתיה עמא.
 בתרעא, ומית: **כא ויחן יהוה אתם וירחמם ויפן אליהם**
למען בריתו את-אברהם יצחק ויעקב ולא אבה
השחיתם ולא-השליכם מעל-פניו עד-עתה: וחס יי עליהון
 ורחים עליהון ואתפני במימריה, לאיטבא להון. בדיל קימיה. דעם
 אברהם, יצחק ויעקב. ולא אבא, לחבלותהון. ולא אגלינון מארע בית
 שכינתיה, עד כען:

(גאלנו יהוה עבאות שמו קדוש ישראל:)

(פרקנא. יי עבאות, שמיא. קדישא, דישראל:)

על דא יתברך וישתבח, שמה רבא קדישא. די לעילא, חיא וקימא. מברך הוא לעלם,
 ולעלמי עלמיא:

זולק הדקדוק: **ויהי כדבר.** ויהי בפשט: **וסאה סלת.** השוא נח. ואף אם ימצא באיזה ספר
 געיא בוא"ו, יען שהתיבה במקף: **כא ויחן.** החי"ת כפתח ברוב התיגאן המדוקדקות: